

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, në kuadër të procesit të konsultimit të projektligjit “Për dëftësen tregëtare mbi produktin bujqësor”, mirëpret dhe fton që të paraqesni sugjerimet tuaja qytetarë, ekspertë të fushës, nga të gjitha institucionet dhe subjektet e interesuara, organizata të shoqërisë civile, organizata jofitimprurëse, të drejtat ose objekti i veprimtarisë të cilave ka të bëjë apo ndikohet në mënyrë të drejtpërdrejtë ose jo nga përcaktimet e kësaj nisme ligjore.

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural mirëpret:

Komente të përgjithshme publike kryesisht mbi disa nga përcaktimet kryesore që parashikon ky projektligj. Disa prej tyre janë si më poshtë:

- Cfarë janë dëftesat tregëtare mbi produktin bujqësor;
- Llojet e ndryshme të dëftesave tregëtare mbi produktet bujqësore;
- Cili është roli dhe përfitimet nga paisja me dëftesë tregëtare;
- Kush mund të aplikojë, kushtet dhe mënyrat e paisjes me dëftesë tregëtare;
- Garancia institucionale për dëftesat tregëtare mbi produktet bujqësore;
- Të drejtat dhe detyrimet që lindin nga paisja me dëftesë tregëtare mbi produktet bujqësore;
- Mënyrat e përdorimit të dëftesës tregëtare nga ana e përfutuesit etj.

Kontributi juaj do të konsiderohet përgjatë procesit të përmirësimit të mëtejshëm të projektaktit. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural do të kryejë një përmbledhje të komenteve dhe sugjerimeve tuaja dhe do të bëjë sqarimin për mënyrën se si ato janë reflektuar në projektakt apo në rastin kur mendimet nuk do të reflektohen.

Kohëzgjatja e konsultimeve:

Konsultimi publik do të kryhet nëpërmjet publikimit në RENJK dhe do të zgjasë 20 ditë pune, duke filluar nga data 3.11.2023 1.12.2023.

Si të përgjigjeni:

Kontributet që në kuadër të procesit të konsultimit dhe përmirësimit të përmbajtjes së projektligjit, do të përcillen nga institucionet e interesuara nëpërmjet postës elektronike drejtuar Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, me anë të regjistrit elektronik në adresën <http://www.konsultimipublik.gov.al>, në adresën postare të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural: “Sheshi Skënderbej”, Nr. 4, AL 1001, Tiranë, në adresën e e-mailit të kjara.vogli@bujqesia.gov.al.

Kontakti:

Të dhënat e kontaktit personit përkatës për konsultimin publik:

Znj. Kjara Vogli, personi i ngarkuar për konsultimin publik për këtë projektligj, e-mail kjara.vogli@bujqesia.gov.al

Datat dhe vendet e takimeve publike:

E-Konsultimi: në portalin “Regjistri Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike” 20 ditë pune.

Me krijimin e grupit të punës në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, për qëllimin e hartimit të projektligjit “Për dëftesat tregëtare mbi produktin bujqësor” duke filluar nga muaji shkurt i këtij viti janë zhvilluar mbledhje periodike të shpeshta në mes anëtarëve të grupit, ekspertëve të IFC por edhe me aktorë të tjerë që përfshin fushëzbatimi i këtij projektligji, privatë apo institucione qëndrore e lokale. Një përshkrim më të detajuar në lidhje më takimet i gjeni në vazhdim.

- Takim është mbajtur në datën 19 Prill 2022, në mjediset e Ministrisë së Bujqësisë dhe të Zhvillimit Rural, ku kanë qenë të ftuar përfaqësues nga shoqatat e fermerëve, të agropërpunuesve, të furnizuesve të lëndëve të para në bujqësi, të grumbulluesve, të bankave, të institucioneve të mikrofinancës dhe të shoqërive të sigurimit. Nga përfaqësuesit e IFC-së u shpjegua praktika e mirë ndërkombëtare në zbatimin e këtyre dy instrumenteve financiare “Crop Receipts” dhe “warehouse Receipts”, si dhe përfitimet që sjellin këto instrumente për të gjithë operatorët e sektorit. Nga ana e subjekteve të ftuara u shpjeguan problemet e mëdha që has sektori i bujqësisë për financim, për shkak të pamundësisë për t’u kreditur, për mungesë kolaterali, si dhe interesat e larta të kredive bankare apo të institucioneve të mikrofinancës, për sektorin e bujqësisë, që janë të papërballueshme për të ardhurat modeste të një fermeri të mesëm apo të vogël.

- Takim është zhvilluar me përfaqësues të Autoritetit të Mbikqyrjes Financiare (AMF) në datën 10 maj. Takimi u zhvillua mes përfaqësuesve të AMF-së dhe përfaqësuesve të MBZHR-së, Bankës së Shqipërisë dhe ekspertëve të IFC-së, zj. B. Kraja, zj. L.Qorlazja, z. G. Ziu, zj. A. Gjongecaj. Në këtë takim u diskutua mbi konceptet që sjell projektligji i ri si dhe fushveprimi i tij në raport me ligjin nr. 60/2020 “Për tregjet e kapitaleve”. Sugjerimet dhe komentet nga ana e përfaqësuesve të AMF u morën parasysht si dhe u reflektuan në draftin e projektligjit.

- Takim është zhvilluar, në datën 18 maj mes përfaqësuesve të MBZHR-së, Bankës së Shqipërisë dhe ekspertëve të IFC-së, zj. B. Kraja, zj. L.Qorlazja, z. G. Ziu, zj. A. Gjongecaj në ambjentet e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (MFE) të cilët përfaqësoheshin nga Zëvendësministri z. Endrit Yzeiraj. Në këtë takim u prezantua projektligji si dhe diskutua mbi konceptet dhe fushëveprimi i këtij projektligji.

- Takim është zhvilluar mes anëtarëve të grupit të punës, zj. A. Gjongecaj dhe drejtuesve të Agjencisë Rajonale të Ekstensionit Bujqësor Tiranë (AREB) në datën 31 maj, ku u diskutua mbi mënyrën e ushtrimit të monitorimit në terren nga ana e AREB-ve, rast pas rasti, në përputhje me dispozitat e projektligjit, kur kjo do jetë e nevojshme dhe kur të kërkohet nga njësia përgjegjëse për regjistrin në ministri.

- Takim është mbajtur me datën 1 Qershor 2022 në mjediset e IFC-së me përfaqësues të operatorëve privatë të sektorit të bujqësisë. Në takim janë prezantuar gjetjet në legjislacion dhe praktikat faktike në marrëdhëniet mes fermerëve dhe furnizuesve të lëndëve të para, mes fermerëve dhe pikat të grumbullimit apo agropërpunuesve, mes fermerëve dhe bankave apo institucioneve të mikrofinancës. Në takim, operatorët sqaruan se këto instrumente financiare zbatoheshin “de facto” në mënyrë sporadike, por kreditorët nuk kishin asnjë garanci që e drejta e tyre për kthimin e financimit apo shkëmbimi me produkte bujqësore të ishte i garantuar. Rregullimi i tillë ligjor i këtyre aspekteve do ta intensifikonte këtë marrëdhënie tregtare, me përfitime për palët.

- Takim është mbajtur me datën 29 Qershor 2022, në mjediset e Hotel “Plaza” Tiranë, ku të pranishëm ishin: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, përfaqësues të lartë të IFC-së, përfaqësues të operatorëve privatë të sektorit të bujqësisë, të përmendur më lart. Në këtë takim u prezantua raporti i hartuar “Për legjislacionin ekzistues, praktikat dhe perspektivat për dëftesat tregtare mbi produktin bujqësor të ardhshëm dhe të magazinuar në Shqipëri”, si dhe u miratua plani i veprimit për vijimin e punës në hartimin e ligjit të ri dhe zbatimin efikas të tij.

- Takim është zhvilluar në datën 19 korrik, mes përfaqësuesve të MBZHR-së, Bankës së Shqipërisë dhe ekspertëve të IFC-së, zj. B. Kraja, zj. L. Qorlazja, Z. V. Hoti, z. G. Ziu, zj. A. Gjongecaj në ambjentet e Ministrisë së Drejtësisë të cilët përfaqësoheshin nga z. B. Beja dhe zj. E. Rama. Në këtë takim u diskutua projektligji, konceptet, teknika legjislative, risia që sjell kjo politikë e re, struktura e draftit të projektligjit etj. Komentet dhe sugjerimet e përfaqësuesve të MD-së u morën parasysh dhe u reflektuan.

- Kontribut vijues ka dhënë Shoqata Shqiptare e Bankave, si edhe Dhoma Kombëtare e Përmbaruesve Gjyqësor Privatë, të cilët kanë dhënë mendime me shkrim për përmirësimin e projektligjit.

- Projektligji iu është dërguar për mendim operatorëve privatë gjatë muajit Korrik 2023 dhe me datën 20 Korrik 2023 është mbajtur një takim i zgjeruar me ta, në mjediset e Ministrisë së Bujqësisë dhe të Zhvillimit Rural, ku u diskutua projektligji në variantin përfundimtar. Të pranishmit shprehën mendimet e tyre në lidhje me problemet eventuale që mund të ketë në zbatim, pasi instrumentet financiare të parashikuara do të jenë komplet elektronike, nëpërmjet e-Albania-s dhe nganjëherë fermerët kanë pamundësi objektive, për të plotësuar si duhet aplikimet elektronike online. Të pranishëmve iu la sërish një afat i arsyeshëm për të sjellë komente apo sugjerime mbi projektligjin.

Nga takimet e zhvilluara katër prej tyre kanë qënë me pjesëmarrje të zgjeruar konsultative mes grupeve të interesit, përfaqësues të bankave të niveleve të para, përfaqësues të shoqatave fermerësh, sipërmarrës të pikave të grumbullimit etj, takime këto që kanë patur edhe pasqyrimin përkatës mediatik, në faqet online, të institucioneve bashkëorganizuese.

Sfondi i propozimit legjislativ

Projektligji “Për dëftësen tregëtare mbi produktin bujqësor” propozohet nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR) e cila i kushton vëmendje të veçantë mbështetjes së fermerëve në Republikën e Shqipërisë, përmes politikave dhe masave të tjera që ndërmerr vazhdimisht.

Në sektorin e bujqësisë problematika serioze paraqiten pamundësia e fermerëve për të marrë

financime apo vështirësitë për të përftuar kredi bujqësore, pasi kreditë në këtë fushë konsiderohen me risk të lartë nga bankat. Aktualisht përdorimi i produkteve bujqësore si kolateral është i pamundur. Problematika e njëjtë shtrohet edhe me tokën bujqësore si rrjedhojë e mungesës së dokumentacionit të pronësisë. Një tjetër problematikë po aq e rëndësishme është formalizimi dhe rregullimi përmes ligjit të posaçëm i marrëdhënies faktike që është konstatuar tashmë në terren. Kjo është një marrëdhënie shit-blerje mes fermerit dhe një blerësi i cili paraprakisht hyn garant për të blerë produktin e ardhshëm bujqësor që do kultivojë/prodhojë fermeri.

Duke pasur në vëmendje këto problematika, si në aspektin financiar po kështu edhe në mungesën e një mbrojtje ligjore në marrëdhëniet tregëtare për produktet bujqësore të ardhshme që fermerët në Shqipëri hasin, lindi domosdoshmëria e propozimit të një politike të re. Me instrumente financiare alternative kërkojmë të krijojmë një qasje të re orientuar drejt rezultateve, ku fermerëve u krijohet një mundësi për financime si përmes sistemit bankar apo/edhe si hallkë e zinxhirit bujqësor të vlerave, sepse vetë produkti bujqësor, vetë kultura bujqësore, qoftë ajo e ruajtur në magazinë apo produkti bujqësor, i cili gjendet në prodhim e sipër do të mund të përdoret si kolateral.

Vështruar në pikëpamjen e plotësimit të kuadrit ligjor institucional i cili synon të reflektojë dhe konsolidojë qëllimet e politikave dhe arritjet e reformave të realizuara në përputhje me strategjinë e Bashkimit Europian në bujqësi si një nga sektorët me të rëndësishëm dhe me përparësi.

Propozimet

Nëpërmjet këtij projektligji vendoset korniza e përgjithshme ligjore për organizimin dhe funksionimin e njësisë organizative përgjegjëse për zbatimin e këtij ligji në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, të krijimit dhe funksionimit të regjistrit elektronik për dëftesat tregëtare bujqësore në platformën e-albania, si dhe parashikime të të drejtave dhe detyrimeve të tjera lidhur me fushën e zbatimit të këtij ligji.

Me qëllim realizimin e objektivave specifike që parashikon ky projektligj institucionet përkatëse ngarkohen me detyrime në fushat e mëposhtme:

- 1. Plotësimi dhe miratimi i kuadrit ligjor rregullator;*
- 2. Kuadri institucional;*
- 3. Procedurat;*
- 4. Burimet njerëzore dhe trajnimi;*
- 5. Infrastruktura dhe paisjet.*

Pyetjet

Reagimet që priten janë të hapura dhe nuk parashikohen ngritja e pyetjeve specifike. Jeni të ftuar të jepni komentet dhe kontributet tuaja për të gjitha aspektet e projektligjit të propozuar me disa pyetje të mundshme sic janë:

- Si i vlerësoni përcaktimet në projektligj mbi:
 - Parashikimin mbi kornizën e përgjithshme ligjore për organizimin dhe funksionimin e sistemit të regjistrit elektronik;
 - Si i vlerësoni përcaktimet ligjore lidhur me procedurën e lëshimit të dëftesës tregëtare mbi produktet bujqësore?
 - A pajtoheni me qartësinë e të dhënave që kërkohen gjatë aplikimit për paisjen me dëftesën tregëtare mbi produktet bujqësore?
 - Cilat janë sugjerimet që propozoni për lehtësimin e procedurës së aplikimit?